Silvio Pellico degu idazten

Maroncelli'ren ebaguntza

[Esp]etxera'tika irten baño len, Maroncelli gizajoari baren-zaldar ikaragari bat jayo [zitza]n ezkereko belaunburuan. Aurenetik etzan jasan-eziñekoa oñazea; erenka ıbi[li ze]n bakarik Gerora, ordea, ezin arat-onaka erabili burdiñezko lotukiak. Noiz[bait] bakarik irtetzen zan egurastera. Udazkeneko goiz batean nirekin atera nai izan [zun] Edurak zurizkatzen zitun bazterak. Zorigaitzez besotik e'neramakin une batean, [ezer] ut egiñik, ustegabean lura jo zun. Tankatekoak biziki zitaldu zion belauneko [...] Zutik irauteko kemenl gabe lotu zan gajoa ta lasterka oeratu gendun. Gaitzaren [larri]tasuna oartzean, lotukiak kentzeko agindu zun osalariak. Arezkero, egunetik [egun]era gaiztou zan aunditasuna. Itxura erdiragaria agian. Geroago ta oñazeakzor-

[...] zeukan atsedenik ez ogean eta ez ogetik-at. Jeikitzeko edo ta ogean etzuteko [...]arean, artzen nion nik berna esku-bigunez eta era berean zainduki erabili ta [...]goko erara jari. Aldaketa dek, or atio, bein baño geyagotan larialdi iluna sor[tzen z]ioten.

[Ba]ngai guzietara jo zun osalariak. Izañak: ere-ariak; txatal busti ta legorak. [...] bigundu gaitza. Okeeragotu baizik. Naigabea bizitu. Suariz ere ondoren, zor[...]rion. Zauri beltzu's biur zan aunditasun izugaria.

[...] baño askozaz ere atsekabeagoa ta erukariagoa zan Maroncelli. Ala ere, nork [...] noragiñokoa zan nire biozmiña! Adiskide maitearen ondoan, atsegari zitzaidan [...]n zaitzea. Argizaria sutan urtzen dan bezain lasterean zijoan itzalduz bizitza [...]aze-azpian biotz-uratuz oartu gizajoa ta adiskide onaren osasun-biderako ezin [...]gin. Jakin nik belaun ua etzala iñoiz sendatuko: ikusi erukaria eriotzaren zai [...]akur...; eta ezin ezer. Bere adorea ta gogo-zutitasuna ixilean aintzatu besterik [...] Oi! Oldozkun oek nola erdibikatzen ziaten naigabe-miñez biotza!

卐 卐 卐

[Zo]rigaitz ikaragari oen pean ikusi izan ba'zenduten nere lagun ona bertsoak kan[...]eritsu antzean itzegiñez...? Bere mi ñak neri izkutatu nairik zitun zinestu ezin [...] jolasak. Ordurako etziozkan udal ak bear bezela janariak urtzen; ezin zeza[...]rik; eta argaltasunak eta indargetasunak zearo lureratu zun. Noizpenka, ordea, [...] adoreak arpegia bizikatzen zion eta ara ordun gajoa ni poztu ta argitu nairik. [...]tira ager-erazak bederatzi ilabetien luzeran jasan bear izan zitun oñazeak. Az[ke]n osalariak epai-batzarean batu ziran. Iritxi zan osalari-burua. Gaxoa astiro az[tertu on]doren, besteak esana ontzat emanik atera zan. Bere iritzirik ez agertu nai. Ez [...]ai gaitzak etzuala osabiderik.

[Lask]oxeago agertu zan espetxeko agintari nagosia ta. Maroncelli'rengana zuzen[...]mela mintzatu zan: —Osalari gurena ezta ausartu zure aurean bere epaya azal[...] Bearkizun anker bat entzuteko indarik izango ez ote-zendun bildur baizan. Ado[...]-dezula, erantzun diot nik.

[Ma]roncelli'k eaulki zun: —Onenbesteko oñaze zulagarien pean intziritxo bat aotik [ga]be irautean, nere zutitasunaren naiko beri ba-dezakezutela deritzait. Osalariak [...]dun epaya...?

—Bai, jauna, bai: ebakuntza. Ordea, zure indargetasuna oarturik, ezin ausartu. [...] argaltasunean, jasango al-zenduke iztearen ebakitzea? antola buruzkatzen [...]albidea.

—¡Zer? ¿Eriotza? Nola nai dan dala, zulakatzen nauten iltze zorotz oen zulatua [...] eztalarik, ez al-datorkit aurki eriotza?

—Ala ba'dedizkiotzu, bereala gaztigatuko det Viena'ra zure naya. Betorkigula len-[...] ebakuntzarako baimena.

—¡A! Beraz, ortarako ere baimen berezi baten beara al-degu?

—Bai, jauna.

[I]rutzi egunen buruan eldu zitzaigun baimena. Areto zabalagora aldatu zuten ga[xoa] [eta] ni berakin batean juateko baimena eskatu zun. Nigana alderatuz jardetsi ere: [Ebak]untza bitartean il nindeke eta gitxienez nai nukena da nere adiskide zoliaren [...]n azken-arnasa itzaltzea.

[...]ri ziaten sarbidea. Werba, apaizak, eman ziozkan ikurtonak. Artean etziran iri[tsi eb]alariak eta zai egon bear. Une lari artan olerki eder bat asmatuz ta oguziz eman [zi]tia Maroncelli'k. Ara emen olerki polita.

[¿Ze]raño zuazte, Italia'ko aizetxo biguñak? Ez al-dezute egundo espetxeratu eru[ki]en bekokia laztandu bear? Zenbat aldiz nabilen ni orilari ta lorilari deika! Joa[n za]tuk, ordea; eta etzekarkioe lotuari azkatasunik. Itunduz zoak Moravia'ko zeru[...]adia. Eta ara ni, zorigaitzaren azpian, zinkurinka etengabe. Ainbat uke aurki [...] egunsentiaren argiuratzea. Ordun nire senideak eta amak esku zoliz osatuko [zitu]zk zauriak. Laño-artetik len zetorkidan argi-txirista, ora orain, zearo etenez; [...]esitu erukaria itxaropenaren izprik gabe?

[El]du ziran noizpayean ebakitzaleak. Bi ziran. Etxekoa bat. Bizargiña. Ebagun[tza] baten bearean, lenengoko eskubidea zeukana. Etzion iñori uzten zeregin ori. [Ber]ko ikastetxeko ikasle gazte bat zan bestea. Ordurako aipatua. Jaurleak bialdua. [...]gin naiko zun ebaguntza. Ala ere besteak egianaren ikusle lotu bear izan zun. [Oge]-barenetik bernak zintzilik zituala jari zuten gaxoa. Nere besoetan eutsiz ne[...] Aiztoaren ibil-bidea ari-bilduz egin zioten belauna baño goraxeago. Asi zun [e]bagitzaleak. Lenengoz beatzaren sakoneragiñoko ebagia bira osoan. Alderatu [ez]urretarantz azala ta zain tartean aiztoa baruratuz jarai. Borborean zerion odolo. [...]reratu, azkenik.

[Ez]ere berua gaiztuna zerakitela barundatu arte, etzuan tautik esan, Maroncelli'k. [...]ari begiratu erukiora bialduz, ebalariagana zuzendu zan: —Arerio gaizto ba[...]k aldendu nazu ta eztakit nola ordaindu zure egite on-ona.

[...]oan larosa eder bat ageri zan ontzitxoan. Eta neri: —Ekaidazu, aren, laro[sa ...]

[...]aman nion eta ebalariari eskeñiz zion: —Nere eskararen adibidetzat eztaukat [be]sterik. Torizu aren.

[...]u zun onek larosa. Baita malkoak, eutsi-eziñez ixuri ere.

BARENSORO.

[E]RRIJETATIK

MUXIKA

[...]O NASKATILAI.—Entzun, ordu[...]-zan, ba. Orainguan bizkor egin [...]dogu, orain arte atzeratuta egon ba[...]

[...] aratsaldian batzokijan egongo dira [...]iak, nai dabenak euren ixen-abixe[...]n dagijezan Emakume Abertzale [...]rak ixateko. Ia gustijak batzen zar[...]e abeúi onen onerako. Ez gero ur[...] itxi.

[...] "ARNO-BURU". — Banekijan [...] zintzala, baña ez ain zura zintzala. [...] zabiltz, or bateko "Buluku-Buru" "Arno-Buru" ixenakaz. Buru bi [...]reko ibaitxuban ito-barik gero.

[...]miak ba mutil - abertzaliak gura [...]konduteko.

[...]goxale aldrea be gertu egixube, [...]ak edo gixonezkuak lenengo diran [...]ar dogu.

[...]LDIJA. — Udadija igaroten emen [Otxa]ndiano'ko G. B.'ren sendikuak.

MUXIKAKO.

[...]-Enbeita eztago egun onetan emen, [...]tuk atsedenez igaro nairik, juan [...]ika'rantza.—L.

GETARIA'TIK

[...]ko atsegiña artzen degun euzko[...]itzean, batez-ere urun geranean. [...]ar batzuk "Zeleta" jaunak argi[...] diguz. Catalúnya'kuak ondo artu [...]tube euzko-abertzaliak. Lenguan [...]gon nintzan eta an negola guú[...] eldu zan. Garate-mendian nenguan [...] eben ta batek esan zuan: Au da [...]karia. Onelakorik eztegu ikusi. [...]guan eta neureganatu ziran, esa [...]ru onetakua zera, beraz?

[...]sten, or eria? Or daukazute Ge[...] aro egon biar zerate euzkotar[...]toki onak dezutelako Andik ikus[...] itxas-eútzeko mendi, eunda geya[...]a txibitan eta ixontziak be sardi[...]raturik juan ziran alako lurálde [...]tean.

[...]leak txipiroe asko dakarte. Egun [...] bai. Zorionak arantzale orei [...]EL-IXENA.—Ituarte'tar Andoni' [...]tuari Itziar ixena jari diote. [...]s sendikoai.

ASKIZU.

[...]- Getaria'tik iñork eztu idazten [...]-egixu.—Lauaxeta.

SORALUZE

[IKU]RIÑA. — Iñaki deunaren [...]ari zuten geure ikuriña, udaletxe-ko txeiguan. Erkala etori dan ezkeroztik, lendabizikoz. Zelako poza senti nuan nere baruan. Euzko-ikurin ori, noiz maitatuko zaituzte Soraluze'ko gustiak?

ARPIDIA.—Nabara eta Araba-aldezko aúpidia osatu dute erion. Eskua luzatu dute guziak.

Aurera ekin beti olako zintzotasunaz.

"EUZKO".—Bizkaya'n agertzen dan asteroko au jasoten degu. Zorionak bera ateraten dutenai.

ITXASOI.

MAÑARIA

ERI-JAYAK.—Geure eri-zaindari andijaren egunean, goxian, Jaunartze asko Amaretan, jaupa nagosi edera bertoko abeslarijak ederto abestuta. Jaupa birartian, Ata Lontzi karmeldar lekaide gastiak itzaldi eder-eder bat egin euskun; eta benetan pozez entzun geuntsan.

Eta aratsaldian be, beti lez, elizkixun edera egin zan.

EROKA DEUNEZ.—Edo (Sandrokez) be, meza nagosi edera ospatu zan. Eta, Durango'ko Sarionandia'tar Joseba Mirena mutilak eta Urkiola'ko Landaxola'tar Pilipa gixon gastiok, ederto be ederto abestu eben. Meza oretan be, Lontzi Atak, berbaldi punterengua egin eban. Zorijonak danori.

EZPATADANTZARIJAK. — Aurten, jayetan, ezpatadantzari txikijak euki doguz. Ta gustijak alako ederto egon ziran; batez-bere, Lete'tar Eusebi Jon, "Artzubi,,'ko Pelixu ta "Bazeta,,'ko Eusebitxu Zebek aurera beti egin, eta aberijaren seme ona kixan.

Dantzari aldrearen maxua, gure alkate jauna ixan da. Ta, gabak egun eginda berak egin daben lana onuratsuba ixan dala, gure mutiltxubak, jayetan, ederto agertu dabe. Zorijonak zuri be alkate jauna.

GURE IKURIÑA.—Gure ikurin barija, jayetan, udaletxeko txeiguan dotore be dotore agertu zan. Eta, iru margodun ikurin txukuna, axiak batera ta bestera igituta, txeigo aretatik euzko-jai bat eskatzen iñordubala irudittu yakun...

AURESKUAK, AURESKU.—Bai, aurten eri ontan, aureskuak auresku ixan doguz; gure mutilok, enparantza gustija eurentzat naiko ezebela txairo ta alai ibili ziran. ¡Axe umoria! Bate-batzuk, egun oretan, jayue-damu ezeben ixan beintzat.

Andra Miren egunez, Barazar'tar Estepan endore jaunak be auresku bat egin eban. ¡Eta zelan dantzatu be! Bizkor eta ederto. Mutiletan be aureskulari erimia zala baña, paur be "or dago" edozeñeri ots egingo leuskijo.

JUAN-ETORIJAK.—Larunbatian agurtau gebazan, Ortueta'tar Kepe (Petra) ta Balendiñe andera agurgarijak, egun batzuk igaroten egon da, Ibara'tar Margarite neskatua.

—Bilbao'tik etori ziran Santafe Largatza'tar Andoni ("Euzko" asterokoaren "Gastetxu" ingoskirako maraski ain politak egiten dauzan mutil gastia) bere atogaz ta Askoaga'tar Edubje anderea.

—Astelenian agurtau gebazan Uriarte'tar Eroman eta Elberdin'dar Albereda, abertzale zintzuak. Baia, jayetan, andik eta ortik etoririko lagun asko agurtau ixan dogu, baña idazkijau luziegi egiteko bildurez, eurein ixen-abixenak agertzeka geratzen dira Azketsi adizkidiok.

IZURTZATARAK.—Astartian, izurtzaarak eurein txaunburu on eta agurgarija lan Aretiourtena'tar Len jauna buru ebela, urtero egin oi daben arentzia (erogatibia) egiten Urkiola'ko deunetxera juan ziran. Gero, aratsaldian, geyenak emeko eromerira jatsi ziran; eta auresku ederak eta dantzan erime egiñaz, umoretsu ibili ziran.

OTXANDIANO'RA. — Ilonen 21'gn.. E. A.-B.'ren askundia dala ta, Otxandiano'n ospatuko diran jai aberkoyetara juateko pozez gagoz.

"ETE,,'RI.—Barikuban, niri zuzentzen eustazun ataltxuba irakurtian asko poztu nintzan. Beraz, Markiña'n be eri ontan lako oturia dozube.

Zure idazkitxuak atsegiñez irakurten dodaz beti; batez-be, sukaldaritzatzaz idazten dozuzanak; areik ba, artazijakaz ebagi ta idaztiño baten gordetan dodaz, "Erekoziñan" apur bat ikasten ba dot edo.

Baia "Ane Miren" neure aizkide matiarenak, be, oso atsegiñez irakurten dodaz; ta aren idazkitxubak be maiero gordetan dodaz, zer-edo-zer beti ikasten dalako.

MAÑARIKO.

ONDARROA

DEBA'RA. — Gaur igandez, Deba'ra juango dira emengo ezpatadantzariak au egingo diran euzko-iayetan esku-artzeko asmotan.

ARANTZALIAK.—Arantzale - sendietan txirotasun gogora dago aurten. Len bokartak uts-emon eban eta atunagan ipiñi-eber euren itxaropena gure arantzaliak.

Orain, tamalez, atunak be lenengo ekiñaldian uts-emon dabela esan geinke. Berogei egun Euzkadi'ko uretatik at-egiñ ondoren, eldu yakuzan gure arantzaliak eri-jayak igaroten, bañau euren sakelak utzik ekari dabez. Beúogei egun oretan geyen irabazi dabenak, 65 ogerlekotik gora ez dau irabazi. Geyenak ogetamar eta berogei artian dabiltz eta badagoz 12 ogerleko bakarik irabazi dabezanak be.

JAYAK.—Aundikiro ospatu doguz Antigua'ko Miren Amearen opalbenez gure udalak eraldutako jayak.

Antigua'ko basotxonuan Miren'en aintzaz egin diran txadonkixunetara notintsa aundija urératu ixan da ta txadonkixun oro ederak eta ospetsubak ixan dira.

Txaide-jayak be alayak eta atsegingaúijak ixan yakuz.

PELOTA-JOKUAK.—Pelotari yayo eta entzutetsubak jokatu dabez, eta augatik pelota-tokija bete-betia ikusi dogu.

Ezpatadantzarijak eta berogetamar urtetik gorakuen aureskua ikusten be lagun asko bildu ziran eta dantzari eta aureskularijak oso atsegingari ixan ziran txalo asko entzun ebezan.

LIKANA.

ZEANURI

MIREN ANDERE EGUNA. — Eriko zaindarijaren jayak, gustiz ederto ospatu dira. Egitaraban agertzen ziran jaupa nagosijak eta abestijak, oso ondo abestubak ixan ziran, bertoko ta kanpoko abeslarijen bidez. Zorijonak abeslari ta organistiari.

Pelota-jokuak etziran traraguak. 14 garenerako eguana, eurijagatik atzeratu geban, ogeta baterako. aAulesti eta Lekeitio'kuak etori ziran eurijaren baimenaz mutil onak dira eurek.

Oso sari bardindu ziran. Zeanuri'ko pelota-tokjan ezta ikusi alako jokaldirik. Eskubaldi bakotxa luzia zan gero (1).

Aulestia'kuak irebazi eben.

Eroka deunaren egunean Areatza'kuak eta Otxandiano'kuak ziran aurkako. Ogeta bost lenenguak eta ogei bestiak egin ebezan.

Manterola'tar Gabirel eta Sagarna'tar Eramon'ak be galdu eben Areatza'ko biren aurka. Baña urengo egunean Ibargutxi'k irebazi eutsoen.

Areatza'ko biri (1).

Euzko-eromerija ugari ixan dogu aste osuan. Ondareta'ko ezpatadantzari aldra bat emen ixan zan geuriakaz batera.

Orain gaurko jayak ikusi biarko.

NASKALDIJA.—Lagun asko ikusi dogu erijon, jayak igaroten etori-ta.

Amuritza'tar Miren Garbiñe, Bengoetxea'tar Mikel, Intxaurbe'tar Jon, bere arebakaz, Bilbao'tar Kepa, "Kurutzeta" izlari zintzua eta beste asko eldu ziran Bilbao'tik.

Sagarna'tar Keperin eta Bengoetxea'tar Dunixi, Gazteiz'tik.

Manterola'tar Gabirel, Eibar'tik.

Muxika'tik Etxebaria'tar Biror. Baia onen arebea dan Dunixe be.

Olazar go Ureta'tar Miren be emen ixan dogu.

IZPAR BALTZA.—Bilbao'n il zan agubastenian Iturbe'tar Mikel osagilia. "Euzkel-Atala" onetako izparkari zintzua dan "Atzelari,,'ren osabea.

Atsebakian lagun nayakoe oren sendikuak.

AREGI'TAR BAT.

Uara.—"Atzelari" adizkidiari neure tamal-agura. Neurez emon begije bere sendikuai be. Eskubaldi jari dautzut erderazko tantua esateko. Itz ona dala uste dot. Tantuak irauten dau, ba, eskuz-esku. Eta esku-aldi ixango tantua.

Areatza'ko biri Zeanuri'ko batek irebazi. ¿ezta? Etzan xango Areatza'ko organistia. mutil ona dalako bera gauza gustijetan. "El Pueblo Vasco,,'n idazten ei-daki ta laster izparingijaren zuzendari egingo ei -dabe.—L.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3.° DONOSTIA

MARTIKORENA
Bekiyeta'ko gaixoen zendagillea
Garibay, 15 bis, 2.° DONOSTIA.

BELEA TA USUAK

Antziñan ixan zan bela bat gustiz baltza, beste bela gustijak ixaten diran lez, kro-kro egiten ebana bere abots gogor-latsagaz. Ganera botaten eban otsa iguingarija, abere ilen okela ustelak jaten ebazalako.

Mendi tontortxu baten bixi ziran, bariz, uso zuri-zuri batzuk. Politak ziran, eta ederto atonduten ziran alkaregaz euren batzar txikijak. (Usuak ez ei-dauke beaztunik oúegatik edo, ixango zan).

Bela baltzari otu yakon ederto bixi ixango zala usotxuen artian, baña zan itxusija ikusi ebenian usuak, igez egin eben ikaratuta, mendi-ziar.

Neguban zan eta mendijak eduragaz egozan zuri-zurijak, usuen eguak lakoxiak.

—Ni bere zuririk, usuak lez jantziko naz, eta orduban maite ixango nabe, oldostu eban beleak.

Eta basora juanda bete euzan bere lumak eduragaz, gotik bera bilin-bolaka ibilita. Pozik eguan belea bere gorputza ta bere eguak zuririk ikusita. Juan zan aro usotegira. Baña... bere gorputzeko beruak apurka urtu eban eduúa, ta bere eguetan, lumak baxen baltza eguan.

Usuak bariro igez egin eben beragandik.

—"Baña zer dala ta enozube gura zuben adizkidetzaz, enaz ba zubek lakua?

—Zeure azerikeri orek eztautzu ondo urten. Erantzun eutzen usuak. Guk maite dogun edur garbijaz, Jantzi zara, geure antzeko zuri-zurija danaz.

Baña orain guretako garotogarijagua zara, lotu, baltzitu, kutsatu egn dozulako eduú zuri-garbija zeure ukutuaz.

* * *

Ba-dagoz atzeritar batzuk euzkotaraz jantzita, geure elia ikasi dabe-ta.

Bijotz baltzunak ba-dira, españatarak dira-ta. ekandu gaiztodunak ba-dira, geure euzkera garbi-maita euren espanetan atsituko da.

Gomutau Irakaslien itzak: Bere elia eztakijan euzkotara Aberijaren bijotzan arantzea da. Bere aberija maite eztaun euzkotara, Abeúijarentzako arantza bi. Eta euzkerea ikasi daun arotzak, iru arantza sartzen dauz Euzko-Aberijaren bijotzian.

UTARSUN.

"EUZKO"

Asteroko au agertu yaku. Beti ederto, baña orainguan edertuago. Langile zintzuak doguz "Euzko" ateraten dabenak. Eta zelako lanak daukoz gero, ez uste ixan asteroko bat estul-egitiak baxen eraz uúteten daula. Bai zera.

Abertzaletasuna alde gustijetatik darijo asterokorek. Idazki onak be ba-dira.

Baña batez-bere "Gastetxu" yaku atsegingari. Noz ikusiko dogu olako eder bat geure umetxubeutzant? Ene bada-ta, zelako poza ixango daben geure koskorak olako irakur-gaitxubakaz ta irudijakaz.

Idazki askoren artetik auxe artzen dogu, "Utarsus" azkarak egiña dalako. Igande aratsaldeko ordu luzietan, kerezpian batobatek irakuri gura ba-dau, be

IZPAR URTENENAK

Bilbao'n, Lekerika'tar Joseba Peli bakaltara atxilotu dabe. Askenengo asaldean alde-ixan ei-da.

—Firestone olea iragileko asmuetan, atzo Bilbao'ratu ziran lurak non aurkiluko-edo.

—Saloki leyuetako sariketeak egin dira Bilbao'n. Ikuskarizkuak gertu dabez.

—Del Pozo jauna eldu da Donostia'ra. Jaurlaltzatzaz jaubetu da.

—Datoren astian juango da Alcala Zamora jauna Donostia'ra.

—Deba'n lapurketa andija egin dabe. Lapurak eztabez atxilotu.

—Henri Guilbeaux idazlia urka-mendira epaluba ixan zan. Iges egin eban, baña orain bariz France'n agertu da espetxeratu dagijentzat.

—Iges America'ko Lateri-Batzan porot -egin eben 2.288 txinditegik.

—Mandchuria'kuak gudaketan asi dira Erusia'kuekaz.

—España'ko latari gustijak arakatu biar dabe asalda onetan ixan diranen izpara.

—Oindiño ezer eztabe erabagi gebenduta dagozan izparingijetzaz.

—Gorez Ibañez aukeratu dabe Soria'ko jaurlaritzat.

—Moya'ko endoria atxilotu dabe, beretxakurai Macia, Azaña, Gassols eta beste ixen batzuk jari dautsoezelako. Ez ebazan kendu gura.

—España'ko bakaldun-gai ixan zan Jon Barcelona'n dago, baña England'eko ixontzijan dan ezkero ezin atxilotu dagikie.

—Varela buruzagija espetxeratu dabe asaldari zalako.

—Duque del Infantado deritxon Arteaga jauna bariz atxilotu dabe. Cruz Conde be espetxeratu dabe.

—Sanjurjo eritxubaren ixena kenduten dabe ta Nueva Sevilla ixena jariko dautsoe

—Portugal'eko mugaetan ertzain asko dagoz Barera buruzagijak andik iges eztagijen egin.

—Laster Ginebra'n batuko dira ludiko langilien ordezku k, eguneko lan-ordubak gitxijagotuteko-edo. Orela lan-ezari aurez -aure egingo yakola uste dabe.

—America'n asmau dabe zugatzak aldeztuteko era bat. Zugatz batzuk dira luralde aretanere ezin diranak. Oneikaz be inguratuko dabez oyan gustijak.

IGELDO

Igeldo entzun-ezkero erbestekoak Txurbilo'ko kasinua esan nai degula uste dute: ederkimena!

¿Txurbilo'ko kasiñua? Ez, ez. Eztu Igeldo'k zer ikusirik kasinuakin. Kasinoko zera ta Igeldo'ko izaera bestiak dituk. Emengo basari txukunak soro-baratz inguratuak igualekoxiak; ta mutil sendo ederak, ta neskatz polit lirañak, indartsu 'ta biguñak kasinuan nun bilatu?

Igeldo'ko gizon langile prestuak, ta andre zintso onbidetsuak kasinuan ibiltzen diranen antzik ba ote dute?

Igeldo, euzkaldun jatora, Euzkadi'ko zera bai. Gure izateari gogor euzten diozu, ta igandian agertu nai dezu Euzkadi' zaitzeko ez dezula atzera gelditu nai. Agur, eri maitagaria, zuregana goaz donostiaúak.

Jakin degu Igeldo'ko neskatxak ta mutilak, gizonak eta andreak abertzalienenakin batu nai dituztela beren izenak. Bejondeizutela. Ez gera batera aritzen, Euzkadi maite dute-ta.

Toki geyenetan neskatxak arokeriz edo, agudo usten duten beren euzkera; ta erdaldun kopet ilun batek maite dula bati esaten ba'dio ¡ura poza! Laster markesa izango da. Baño Igeldo'ko neskatxak ez dira ergelak.

Egunero Donosti'ra etori-aren, eta beren artu-emanetan erderaz egin bear ba'dute ere ez dute erdaldunen kutsu aundirik Igeldo'ra eramaten. ¡Bai zera! Onak daude ortarako! Donostia'ko eginkizunak eginda automobilan etxera dijoaztenian daramazkiten jolasak entzun biar!

Lengo egun baten egokitu zitzaidan automilan beren artian juan beara. ¡Ango euzkera gozua! ¡Ango algara zaratatsuak! Lertu biarian jari ninduten Kontxa'tik tunelera sartu bitartian ayek izan zituzten ateraldik... Ikusteal den sudur motz ori? Nungua ote den? Ori Panticosa'kua izan bear din. Pantaxi naikoa ba'zeraman beintzat...

Begira'n, begira ba beste neska ori! Gatzakin alajañes-tan! Lanpernak ara—patzera joango den—. Laupernak? Payasua zirudin da!...

Ereparatze-al dezute lepo luze ori. Oyek ditun praka estuak! Alako batian lertu beaú zaizka natzealdiak. Ez dio beintzat mami asko erakutsiko! Ene!... Alaxen belari motz guzien lepotik para egiñaz an joan giñau Igeldo'raño.

Ez daude Igeldo'ko neskatxak beren aberia saltzeko Azak eta zanazuak salduko dituzte atzeritarai, baño ez beren biotzak Gaur ikusiko ditugu neskatz garbi oiek aberiari dioten maitetasuna. Egun orian ez dakit mutilak lekurik izango ote duten itzaldiak entzuteko Altavozak jartzia ez al litzake ondo etoriko?

DONOSTIARA.

ONDARTZAN

"Beti-bat" euskel-idazliari.

¡Suzko laba gori kiskalgarija!
Beruari igeska notintza gustija.
Ixerdi larijaz ezo gorputz oro,
danak itzaleruntz; iñor ezta zoro...

Ondartza uretsubak ostetza-batzara.
eguzki gartsubaz apainki ondara.
Itxas-axe samur-bigunak joten dau,
lekubau berariz guútuba yatzu gaur.

Luze-luze dagoz ortzera begira.
euren soñanzkijak eun-urijak dira.
Eguzkijak ondu oi-daroz gorputzak
gogua txartzekoz ezpedi ba, beintzat.

Ume txikitxuba oñortosik dabil
ta uñak dakarez sagar, azal, zubil;
txipli-txapla, alai, oñakaz jolazka,
ixontziñotxu bat eskubetan dauka.

Batzuk atxartian iskiraen bila,
makonetan bariz, ernaitsu mutila.
Oztin-oztin goiko zapai neurigia
ta urdin-orlegi itxaso baria.

Uñaen aurka-edo bulartsu dabiltzaz
igeri-zaliak, eta uñak bitzaz,
gona apañaren baruena dirudi...
¡Gaur itxaso bare, bestetan biuri!...

Itxaso erdijan potin oyal zuri
zirkiñik eginge dago geldi-geldi,
azpijan yakola sortuten odoldi...

ENDAITZ.

DEPOSITO DE AGUAS
MINERALES
Agapito Santamaría
Colón de Larreátegui, 18. Teléfono, 14.909

Transportes "Barba"
Servicio rápido a domicilio desde Barcelona y demás centros industriales de Cataluña Acarreos a precios económicos de MUEBLES y toda clase de MERCANCIAS. dentro y fuera de Bilbao

Academia de Corte
Si queréis aprender el corte pronto y bien, en la Academia de María Luisa de Uriarte. Cursos especiales para modistas, de siete a diez
SOMBRERERIA, 12. CUARTO.

Tintorería "LA FLOR"
DE SABAS URQUIZU
LUTOS, TEÑIDO Y LIMPIEZA de toda clase de prendas
DESPACHOS: Viuda de Epalza. 12. Teléfono, 10.029. Cinturería. 2, Teléfono, 16.485. FABRICA: Ribera de Deusto, Teléfono, 11.829.

LABOR SOCIAL

ASOCIACION DE MUSICOS VASCOS

Con gran concurrencia de asistentes tuvo lugar la junta de constitución de la Asociación de Músicos Vascos, adscrita a Solidaridad de Obreros Vascos.

La Comisión organizadora dió cuenta de las gestiones y estudios realizados para llegar a su formación, y después de varias aclaraciones fué aprobado por unanimidad el reglamento poi que ha de regirse la Asociación.

La Comisión organizadora dió cuenta de diversos proyectos que fueron propuestos para su desarrollo a la Junta directiva, como constitución del Montepío con socorros en caso de enfermedad, invalidez y fallecimiento ampliación de la Asociación a las restantes capitales del país vasco por medio de una Federación; organización de la Bolsa del Trabajo, para lo cual se cuenta con el apoyo de elevadas personalidades bizkainas, etc., etc.

Se dió lectura de todas las adhesiones recibidas hasta el momento y de las que están anunciadas, contándose con lo más prestigioso y saliente de los músicos de Bilbao.

A continuación fué nombrada la Junta directiva, recayendo unánimemente los cargos en las personas siguientes:

Presidente, don Miguel de Arregi.

Vicepresidente, don Eugenio de Komadira.

Secretario, don Antonio de Garate.

Vicesecretario, don José de Emaldi.

Tesorero-contador, don Esteban Mota.

Vocales, don Domingo de Letamendi, don Martín P. de Anuzita, don Federico de Agirre y don José María de Aspiazu.

En medio del mayor entusiasmo se levantó la reunión, haciéndose votos por la prosperidad y desarrollo de la naciente Asociación para bien de la clase musical vasca, tan afectada por la crisis reinante.

DESDE BERMEO.—PRO SOLIDARIOS.

Solidaridad de Obreros Vascos, a beneficio de sus obreros parados, con la valiosa colaboración del Cuadro dramático de Euzkeldun Batzokija de esta villa, organizó para el día 16 pasado, festividad de San Roque, una grandiosa función de teatro, siendo un éxito más para dicho cuadro artístico.

La obra en acción fué la preciosa comedia dramática en tres actos, original del fogoso patriota don Nicolás de Biar, titulada "Alma Vasca". En la interpretación de esta patriótica obra estuvieron a la altura de excelentes actrices nuestras trabajadoras emakumes señoritas Goyenetxea, Elortza, Lopategi y Layuno, las cuales desempeñaron sus respectivos papeles con la mayor soltura y perfección. Entre el elemento varonil destacaron en su difícil tarea el señor Goyenetxea y el joven Zubimendi, los que nos dieron a demostrar sus grandes dotes artísticas sin el menor decaimiento, logrando salvar los pasajes más difíciles que comprendía la obra. Estos, con la ayuda de los ya veteranos en las tablas señores Zuatzaga, Urrengoetxea y el joven Zabala, consiguieron obtener cerradas ovaciones en casi todos los mutis.

Un coro de neskatillas preparadas con todo esmero por nuestro incansable director, señor Erauzkin, interpretaron varias melodías vascas, siendo muy aplaudidas por el público.

También pudimos apreciar varias obras maestras de nuestro compañero Munoa, llamando poderosamente la atención el telón de boca, pintado con gusto único, como asímismo las decoraciones que completaban la obra.

Yo, solidario y hermano en Jel, os doy por medio de estas líneas, sin excepción de ninguno, mis más expresivas gracias en nombre de todos mis compañeros por vuestra colaboración en tal caritativo acto.

Azke-Zale

Cuide usted
su estómago
porque es la base de
su salud
No hay estómago
que digiera mal,
si se le ayuda con
una cucharada de
DIGESTÓNICO
del Dr. Vicente
VENTA EN FARMACIAS

EXPOSICION
Del motor y radio
No deje Vd. de visitar el Stand n.º 2
OMNIA